

Ehl-i kitapla münâsebetlerimiz

Şanlıurfa / Birecik'ten Mehmet Nuri Eminler: “Bir mü'minle bir ehl-i kitap arasındaki münâsebet nasıl olmalıdır?”

Bir Müslüman ile bir ehl-i Kitap; her şeyden önce, temeli, bir Allah inancına ve vahye dayanan iki dinin birer ferdi ve mensubu hüviyetiyle, aralarında barış köprüleri kurmaya ehemmiyet vermelidirler. Ehl-i Kitabın da, bizim de ellerimizde, kaynağını vahiyden almış birer İlâhî müessese var. Onların bahtsızlıkları, ellerindeki vahiy dîninin, asırlar öncesinden çok büyük tahrifat sağanağına uğramış olmasıdır. Oysa kaynak tektir. Kur'ân, bu tek İlâhî kaynağa şöyle vurgu yapar: “Eğer onlar Tevrât'ı, İncil'i ve Rab'lerinden kendilerine indirilen Kur'ân'ı gereğince uygulasalardı, her yönden nîmete ermiş olurlardı. İçlerinde orta yolu tutan bir zümre vardı. Çoğunun işledikleri ise kötü idi.”¹

Ancak kaynağı bulandıranlarla veya bulanık kaynağı yeterli görenlerle, sâfi ve berrak suya ulaşanlar hiç şüphesiz bir olmazlar! Onlara ellerinde bulunan kaynağın bulandırılmış olduğunu damara dokunmayan tavır ve sözlerle anlatabilmek ve berrak suyu takdim edebilmek, aslında berrak suyu kana kana içenlerin omuzlarında büyük bir vazîfe ve mes'ûliyet değil midir?

Bir mü'min, gerek ehl-i Kitaba, gerekse tüm insanlığa karşı her şeyden önce “Allah'a ve Âhiret gününe îman etmenin ahlâkî farklarını ve üstünlüklerini” ameliyle ve davranışlarıyla göstermek zorundadır. Yani her Müslüman, İslâm ahlâkını yaşamakla mükellef ve mes'ûldür. Bu mükellefiyet, İslâm ülkesine nazaran, ehl-i Kitabın ülkesinde daha büyük bir zarûrettir! Ne var ki şimdi ülkeler bir evin muhtelif odaları hükmündedir artık. Yolumuzda, sokağımızda, bakkalımızda, câmimizde ve her yerde ehl-i Kitapla karşılaşmak mümkündür günümüzde.

O halde, onlarla münâsebetlerimizde önce;—tabir câizse—“inadına ahlâk” diyoruz! Biz Müslümanlar kendi aramızda birbirimizin ahlâkî zaafalarını anlayabilir ve hoş görebiliriz belki ama, ahlâkî zaaflarımızı İslâmiyet'i tanımayan ne bir ehl-i Kitaba ve ne de bir başka din mensubuna aslâ izah edemeyiz. Onlar bu zaafiyetleri dînimize verirler ve böylece bizler de Hak bir dîni yanlış tanıtmak gibi bir vebâli zayıf omuzlarımızda taşımak zorunda kalırız! Bu yük ise ağırdır!

Bundandır ki Üstad Bedîüzzaman Hazretleri, bizim İslâm ve Kur'ân ahlâkını gereği

gibi yaşayışımızın, sâir dinlerin tâbilerinin cemaatlerle İslâmiyet'e girmelerine, ve hattâ küre-i arzın bazı kıt'alarının ve devletlerinin Kur'ân'a tâbi olmalarına büyük hizmet edeceğini önemle vurgulamaktadır.² Bunun mânâ-yı muhâlifini düşündüğümüzde, son birkaç yüz yılın haritası karşımıza çıkar: Yani sâir dinlere mensup milyarlarca insan; mesajının büsbütün açıklığına rağmen bu gün hâlâ İslâmiyet'i tanıyamamışsa, Kur'ân'ı anlayamamışsa, Son Peygamberi (asm) idrâk edememişse; bunun en ciddî nedeni onların idrâksizlikleri ve husûmetleri değil; maalesef biz Müslüman'ların Kur'ân ahlâkını gereği gibi yaşamayıp, yani Allah'a ve âhiret gününe îman ettiğimizi ahlâkımızla gereği gibi izhar edemeyişimiz değil midir? Bundan daha vahim bir mîrâsyedilik olabilir mi?

Ehl-i Kitabın birer "insan" olduğunu, bizim gibi beş duyusu ve hadsiz duyguları bulunduğunu, ihsan ve ikrâma karşı koyamayacaklarını, kendilerine yapılan iyiliği, gösterilen vefâyı ve fedâkârlığı gâyet iyi ve yerinde değerlendirebileceklerini, sergilediğimiz ahlâkî dürüstlüğü ve saygınlığı gâyet iyi algılayacaklarını unutmamak lâzım. Meselâ onlara ikrâm etsek ve onların ikrâmlarını kabul etsek, ne kaybederiz? Üstelik, Kur'ân'ın da tavsiyesi bu yöndedir.³ Onlarla iş, komşuluk ve arkadaşlık ilişkilerinde samîmi, dürüst, müşfik ve cömert olmalıyız.

Dipnot:

1-Mâide Sûresi, 5/66;

2-Hutbe-i Şâmiye, s. 20;

3-Mâide Suresi, 5/5.